

SLOVENE

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejeman:

za

celo leto naprej 26 K — h
pol leta : 13 —
četrt : 6,50 —
mesec : 2,20 —

V upravnistvu prejeman:

za

celo leto naprej 20 K — h
pol leta : 10 —
četrt : 5 —
mesec : 1,70 —

Za pošiljanje na dom
20 h na mesec.

Naročnine in inserate
sprejema upravništvo v
Katoliški Tiskarni, Kopitar-
jeve ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo,
nefrankovana pisma ne
vsprejemajo.

Uredništvo je v Seme-
niških ulicah št. 2, 1., 17.

Izhaja vsak dan, izveniši
nedelje in praznike, ob
pol 6. uri popoldne.

Štev. 128.

V Ljubljani, v petek 7. junija 1901.

Letnik XXIX.

Državni zbor.

Dunaj, 4. junija.

Začasni proračun.

Zbornica je brez posebnih nesreč prišla izpod železnice in iz kanalov zopet na suho, v svoj življ. V soboto je pričela politično razpravo povodom začasnega proračuna. Ker je shodila in zapustila bolniško posteljo, prisojali so jej že več močij in tečnejše hrane. In politični kirurgi se niso motili. Sicer so mleli prazni kamni, da se je kar kadilo liberalne poliske in resastih otrobov, pa kovač marljivo vari in špiči škrlje za uglajene kamne, ki dvedijo in drob politično zmes. Sam ministerski predsednik je sinoči hvalil vse stranke in morda doživimo še čase, da poslanci od prvega do zadnjega dobé usnjate kolajne. Da, kuhinja spridi želodec, politika zmaliči značaj! Avstrija se more ponašati z junaki Janovega obraza, ki sosedu po noči rudečega petelina zasajajo na streho. Še vedno vré in se kisa v parlamentarnem sodu. A tudi to je dobro znamenje, kajti mlado vino se mora izčistiti. In ko se izčisti, gotovo liberalizem ostane na dnu. Saj se nemški liberalci sami že sramujejo svojega imena in svojega gospodarstva v zadnjih tridesetih letih. Dr. Ofner, dunajski žid, je danes v javni zbornici odkrito priznal, da je liberalna stranka skrbela in kovala zakone le za bogatine in zanemarjala koristi nižjih, delavskih stanov. Liberalizem je torej anakronizem, in mrliča oživljati je prazno delo. Sicer pa je vsa razprava pokazala razcepeljivost zbornice v vse mogoče stranke in strančice, ki imajo razne misli in želje.

Tako je Wolf v imenu svoje stranke zahteval, naj se vsa Avstrija zapiše Lutru, dr. Löcker je sklepal divji zakon mej liberalnimi Nemci in Čehi, dr. Tavčar se mu je ponujal kot tretji v zvezi, dasi mu je navzoči Biankini ugovarjal; dr. Scheicher je krtačil vsenemške kočuharje; dr. Baernreither je izražal zadoščenje, da se v zbornici več ne lasajo in pretepajo, kar baje ni bilo lepo od poslancev. Dr. Hortis se je pritoževal, da hočejo tržaški Slovenci vse Lahe pometati v morje in da jim niti božjega zraka ne privoščijo. Jaz sicer ne

vem, ali je mož prepričan o svojih trditvah, obrvi pa je ježil kot razljučen lev.

Necoj je zbornica skoraj do 1. ure nadaljevala politično debato. Dr. Gross se je sinoči sicer poklanjal vladi, a le to je obžaloval, da on in somišljeniki nimajo še krnila v rokah. Soc. dem. Rieger je žvižgal na levico in desnico ter prisvajal sebi in svojim tovarišem patent za ljudske osrečevalce.

Opat Treuinfels je priporočal premembo opravnega reda, ravnopravnost vseh avstrijskih narodov in katoliški značaj države. Dr. Eisenkolb mu je ugovarjal, češ, da boše katolicizem smrt za Avstrijo, in voditelj slovenskih liberalcev mu je pritrdjeval, kar je treba pibiti.

Nato je ministerski predsednik dr. pl. Koerber kadil vse stranke na levi in desni, celo Wolfu in tovarišem je dal najlepše izpričevalo, da so le jagnjeta v ovčji koži. Bože pomiluj, da merodajni krogi še vedno posnemajo noja in ne uvidijo nevarnosti od nemške in italijanske irredente.

Govorili so sinoči še Vuković, Soukup, Prašek, Barvinski in dr. Herold. Vsakteri je pel svojo pesem, katere odmev je bil, da vlada ne zasluži zaupanja. Isto melodijo so danes ponavljali Czaykowski, Romanczuk, Bomba, dr. Ofner in dr. Michejda. A konec? Da je zbornica z veliko večino vladi dovolila začasni proračun in s tem jej izrazila zaupanje.

Koncem debate so bili stvarni in nestvarni popravki, ki so provzročili mnogo hrupa. Dr. Hruban je rotit nemško nenašitnost na Moravskem, Hofmann češko grabljivost v Šleziji, Hruby je bičal Nemce, a Primavesi česal Čeha. Biankini pa je zopet utemeljeval svoje pravaško stališče

Tako se je zbornica izmotala iz politične mreže in z veliko večino odobrila sklepe gosposke zbornice glede državne žganjarine.

Ob 3. uri je dr. Weisskirchner poročal o premembi paragrafov 59. in 60. obrtnega reda. Zvečer zbornica nadaljuje razpravo o tem predmetu.

V soboto menda pride na vrsto kvotno vprašanje, nato lokalne železnice in, ako mogoče, danes teden več manjših zakonov. Dne 11. junija je zadnja seja.

Dunaj, 5. junija.

Krošnjari in agentje.

Saj jih poznate može, ki silijo skozi okno in dimnik v hišo? Ponujajo Vam raznovrstno blago iz najboljših tovarn, od najboljših tvrdk tudi na dolge obroke. In te vrste može so večinoma pristni potomci dvanajsternih izvoljenih rodov, ki so nadležni in vsiljivi, kakor komarji in konjske muhe. Proti tem možem, katere srečuješ na vseh vlakih in postajah, se je že pred leti pričelo živahno gibanje v obrtniških in trgovskih krogih. Ta krošnjarska vrsta pa se je razvijala in razprezala pod varstvom §§ 59. in 60. obrtnega reda.

Že nekaj let so posamezni poslanci opozarjali vlado na potrebo premembe označenih dveh paragrafov. Minolo leto je obrtni odsek sam zbornici predložil poročilo in načrt zakona.

Zbornica je že pričela glavno razpravo, toda 8. junija zvečer je češka obstrukcija razgnala državni zbor in razprava se ni izvršila.

Letos pa so posamezne stranke zopet sprožile to vprašanje in obrtni odsek je izdelal novo poročilo ter je predložil zbornici. Posebno dunajski antisemitje so pritiskali na vlado, da zbornica še v tem zasedanju reši predlogo.

In kaj hočejo s to predlogo? V smislu § 59. in 60. obrtnega reda iz l. 1883 je smel vsak obrtnik, trgovec ali tovarnar sam ali pa po svojih agentih povsod iskati naročil, kupcev in odjemalcev. S tem so seveda agentje mnogo škodili domačim obrtnikom in trgovcem, ker so po hišah ponujali in vsiljevali razno svojo »robo« v izbranih uzorcih. Marsikateri naročnik pa je bil tudi osleparjen, ker je dobil proti poštnemu povzetju ali slabše blago ali pa slabe mere in teže.

Nova dva paragrafa skušata torej nekako izravnati nasprotja mej veliko industrijo in malim obrtnikom, mej velikim in

malim trgovcem, odstraniti ali vsaj omejiti vsiljivost raznih agentov in potovalcev, osobito pa onemogočiti prekopovalce raznih živil, kakor po večjih mestih.

Vsak trgovec ne more plačevati agentov, ki mu od hiše do hiše razpečavajo blago. Sicer pa tudi nova določba dopušča, da sme trgovec na poziv ali naročbo pošiljati blago in obrtnik sam tudi izven svojega bivališča iskati naročil. Omejen pa bode tudi delokrog takozvanih domačih ali stalnih agentov, ki imajo v rokah prodajo raznega kolonijalnega blaga, posebno pa kave in petrolja. Le izjemoma more trgovinski minister v dogovoru s trgovsko zbornico dovoljevati naročila pri agentih.

Dalje so določbe ostrejšje tudi glede »vsakdanjih živil«. Odsek se ni mogel zjediniti, kaj so vsakdanja živila in potrebe. Zato si je osvojil vladni predlog, da so »vsakdanja živila in rabila« izdelki poljedelstva in gospodarstva, torej mleko, jajca, sadje, ovočje, maslo, sir, cvetice, perutnina, drva itd.

Te pridelke in izdelke bode smel vsakdo prodajati od hiše do hiše ali na trgu. Izvzeta pa je prodaja vina in kisa.

Kruh bodo smeli peki donášati v hiše le po svojih uslužbencih in sicer naročnikom. V posameznih slučajih in krajih bode oblast v dogovoru z drugo smela dovoljevati obrtnikom izjeme in v ta namen izdajati legitimacije. Nasprotno pa bode deželna vlada na predlog obč. zastopa smela tudi prepovedati prodajo posameznih stvari po hišah.

To so bistvene določbe oziroma premembe §§. 59. in 60. Izjeme so še vedno mogoče in te izjeme so velike luknje v mreži, skozi katero bodo uhajale ščuke.

V zbornici pa so se že sinoči v glavni razpravi pokazala velika nasprotja mej velikimi in malimi trgovci ter industriji in obrtniki. Pri tej priliki se je zopet pokazalo, da soc. demokratje vedé alinevedé podpirajo veliki kapital. Tako so sinoči soc. demokrata Hannich in dr. Ellenbogen ter znani zastopnik velikega kapitala Wrabetz odločno pobijali zakon. Soc. demokratje trdijo, da malemu obrtniku itak ni mogoče več pomagati,

LISTEK.

Med romanskimi národi.

Popotni spomini iz Italije, Španije, Francije in Švice.
Piše Jos. Lavtižar.

(Dalje.)

Vlak je drdral tačas silno hitro naprej, saj se mu ne more primeriti nobena nesreča na tej ravnini, k večjemu da zadene s kakim drugim vlakom skupaj, kar pa zopet skoro ni mogoče, ker vidi strojevodja v ravni črti daleč naprej. Ko začne soparni kotel še huje delovati, se premetujejo vozovi semtertje kakor ladija v nevihti. Ob tej priliki se ziblremo eden proti drugemu, da sem čutil tudi jaz neljubo pezo svoje sosedu.

Dolgo časa se nismo nikjer vstavili, slednjič izklicuje sprevednik postajo Monzon. Vlak čaka v globokem preseku, kjer sta oba stranska bregova v enaki višini z vozovi.

Star mož odrtega obraza, na katerem bi lahko študiral anatomijo, hodi ob prekopi gori in doli ter pomalja proti oknom na dolgi palici pritrjen usnjat mošnjiček. Ptujcu se zdi taka birnja nekam čudna in h kratu nadležna, toda težko je zapreti srce

potrebemu. Zato vrže marsikdo „perro chico“ ali „perro grande“ v originalen nabiralnik in vsakemu zakliče prosjak: „Que Dios le guarde.“ To je njegova zahvala ter voščilo, naj obvaruje Bog milosrčnega darovalca srečnega na njegovem potovanju. Reveža hvaležnost, akoprav le običajna, mi vedno dobro dene.

Ako sem v tako vgodnih okoliščinah, da imam vsega zadosti, zakaj bi ne pomagal onemu, ki je v pomanjkanju, saj me k temu sili že navadno človekoljubje brez ozira na to, da mi tudi tisti, ki je plačnik vsakemu dobremu delu, povrne s kako dobroto. Mnogo se dobi sicer nevrednih prosjakov, a španski so res potrebni podpore. Le pomislimo, koliko je dežela prestala hudih prevratov, vporov in vojska, koliko družin je izgubilo reditelje itd.

Vsa njena zgodovina ni družega kakor boj, torej ni čudno, ako izpraznjene blagajne ne morejo oskrbovati revnih ljudi ter jim vlada dovoljuje „praesta quaesumus.“ Posledica slabega gospodarstva v Španiji je po eni strani nasilstvo, po drugi pa prosjaštvo, ali z drugo besedo: v državi se je vzgojila prav po naravni poti dvojna vrsta ljudi: enih, ki zahtevajo podpore s silo, to

so roparji, enih pa, ki jo zahtevajo s prošnjo, to so berači. Tudi v Zaragozi sem videl drugi dan mnogo patentovanih revežev, sedečih ob voglu ulic ali ob cerkvenih vratih. Na prsih jim visi tablica z napisom imena in s priporočilom, da je dotičnik vsled onemoglosti primoran prositi miloščine.

Kako lahko bi se Španija pospela do blagostanja, ker jo združuje vez, ki se redko dobi v drugih državah! Ves narod spoznava eno vero ter govori en jezik, in vendar ne more živeti v edinosti med seboj. Poleg tega je dežela tako rodovitna, da bi brez posebne škode pozabila zgubo Filipinov, Kube in drugih pomorskih naselbin, ako bi skrbela samo za iberski polotok ter poiskala zaklade, ki leže zakopani v prostranih neobdelanih pokrajinah. Dohodki bi popolno zadostovali vsem prebivalcem, saj so zadnji itak le redko posejani po obsežnem teritoriju. Koliko je še praznega prostora, koliko puščav, katere bi z malim trudom spremenili v plodonosno polje!

Toda vse zastoj. Španec jadra raje po vsem svetu, kakor da bi se brigal za rodno zemljo. V njem tiči nemirna kri, dedovana od prastarišev, ki so se v nepretrganih bojih po morju in po suhem voj-

skovali zoper arabsko nasilstvo, a pozneje se borili z drugimi državami. Kadar pa imajo Španci mir z vnanjimi sovražniki, tedaj se krvavo lasajo sami med seboj, mesto da bi delovali za blagor dežele, ki ne pride na ta način nikdar do počitka.

Znano je, da je bila Španija ob vladanju Karola I., ki se imenuje kot rimsko-nemški cesar Karol V. (1519—1556), jako mogočna država, toda kmalu je začela propadati, propada še sedaj in kakošen konec jo čaka, o tem bo govorila poznejša zgodovina.

Vže smo na desnem bregu reke Sinka, a puščave noče biti konec. Še le ko pridemo v Tardiento — gracias a Dios! — dobiva okolica prijaznejše lice. Tu se loči od glavne proge postranska železnica v mesto Hueska, znano izza časa aragonskega kralja Jakoba I. On je vzel Mavrom pokrajino Valencijo z balearskimi otoki, zbral postavbe vseh provincij skupaj ter sestavil zakonik, ki je bil potrjen v drž. zboru v Hueski l. 1247.

V Tardienti izstopi mnogo ljudstva, da se odpelje v Huesko, kajti jutri se vrši ondi „corso de toros“ t. j. boj z biki. Jaz se nisem zanimal za ta surovi spektakelj

ker ga bode strl s stroji tovarnar. Torej človeku, ki se potaplja, ne pomoli kola, ampak zgrabi ga za vrat in potisni v krnico! Ali je to logično, sploh človeško? Soc. demokratje posnemajo zapravljenca, ki pravi: Kjer je krava, bodi še tele! Sicer pa ti možje ne delajo brez namena. Čim preje propadeta kmet in obrtnik, tem hitreje upajo pomnožiti proletarske bataljone za socialno preukucijo. To je njihov namen, in zato smo in ostanemo odločni nasprotniki demokratskih demagogov, ki obljubujejo ljudstvu svoja nebesa. Ta nebesa so menda na luni, a pot do tje vodi skozi morje krvi in razvaline človeških bivališč. Fata morgana!

Odločno pa so sklepe obrtnega odseka zagovarjali dr. Weisskirchner, Axmann in Böhheim. Tudi trgovinski minister baron Call je toplo priporočal premembo obrtnega reda.

Ob 1. uri čez polnoč je bila glavna razprava končana. Prihodnja seja bo v soboto.

Druga železniška zveza s Trstom.

(Govor poslanca Jos. Pogačnika v seji posl. zbornice dne 22. maja t. l.)

(Dalje.)

Poleg tega so določene v pogodbi, ki jo je sklenila uprava državne železnice z južno železnico o péage-prometu, $5\frac{1}{16}\%$ obresti založnega kapitala za kurentno péage-progo (izimši stranske tire in višje zgradbe na vmesnih postajah), kateri kapital se je sporazumno določil z 20.457.800 gld.

Povišanje tega založnega kapitala, ki se obrestuje, nastopi le tedaj, ako se izvrše nove zgradbe, poprave ali drugačne premembe v stanju péage-proge in ako sta te naprave sporazumno oba dela smatrala kot potrebne za skupni obrat.

V pogodbi so določeni glede péage-proge efektivno nastali stroški za železnično nadzorstvo in vzdrževanje železnice v ožjem smislu (poglavje VI. do X. dotičnega izkaza) objednem z na dotično progo odpadlimi deleži za zavarovanje proti ognju, za zemljiški in hišni davk, nadalje stroški za železniške inspektorate in sekcije c. kr. priv. južno-železniške družbe, v katerih okoliš spada péage-proga, z onim alikvotnim delom, ki se pokaže iz dolžine kurentnega tira, kolikor ga spada na péage-progo, v primeri z dolžino kurentnega tira celega inspektorata oziroma sekcijske proge; končno efektivni stroški za postajno (prometno) službo, za odpravo vlakov, brzozavno službo itd. ter stroški, ki jih povzročijo elementarne ne-zgode.

Ker je bila državna železnica pri vseh sklenjenih pogodbah dobro udarjena od strani južne železnice, bi bilo treba pri sklepanju take péage-pogodbe, ako se že sicer ne misli na gradnjo okoli 40 km dolge proge Möllbrücken-Beljak, vpoštevati vse, kar le preveč oškoduje upravo državne železnice, posebe bi se pa moralo ozirati na

ki ni družega, kakor trpinčenje živali. Grozovit prizor mora biti, ko se izpusti v areno junec, ki je vzrasel v prostosti in katerega še ni krotila človeška roka. Poprej mu je morala jenjati vsaka zapreka, kaj bo storil sedaj v tako čudnem kraju in vpričo toliko gledalcev?

Pravijo, da obstane v prvem hipu popolno miren, ves zavzet, kam je prišel, a potem se silovito zažene proti jezdecem v nadi, da se mora vse pokoriti njegovi moči. Sedaj pa dobi odpor ter se krvavo zadet še bolj drzovito zaganja v nasprotnika. Zagovorniki tega barbarstva trdijo sicer, da rujove ranjeni bik le zato, ker je razdražen in da vsled togote ne čuti bolečine, toda kdo bi tajil, da boli telesna poškodba žival prav tako kakor človeka? Drugi pravijo, da se kaže v teh bojih zmagovitost človeške spretnosti zoper fizično moč. Res da smo gospodarji stvarstva, ki mora služiti v našo korist, a ko je Bog rekel: „Tu dominaberis“, nam gotovo ni dal pravice, da bi smeli žival trpinčiti.

Španija naj oskrbi svojim državljanom najprej tega, česar najbolj potrebujejo t. j. kruha, še le potem — ako jih že hočejo imeti — pridejo na vrsto „circenses.“

(Dalje prih.)

podrobnosti, ki se od strani južne železnice zaračunavajo vse zelo visoko.

Prometna sredstva v deželi so kar najslabejša in bi se njih rentabiliteta lahko podestorila potom primerne popolnitve.

Kranjska dežela ima zelo kratke železnice (poslanec Biankini: kakor Dalmacija!), kakor Dalmacija. V zadnjem desetletju smo dobili k južni železnici od Zidanega mostu do Divače in 102 km dolgi državni železnici Trbiž-Ljubljana železnico Ljubljana-Vrhnika, ki bi, podaljšana proti Idriji, Postojni in Divači in zvezana z železnico Ajdovščina-Gorica, tvorila tretjo železniško zvezo mej Trstom in severnim delom monarhije.

Druga taka majhna železnica je doljenjska, katere jedna panoga končuje v Novem mestu Straži, druga pa v Kočevju. Naši kuratorji in varuhi v Budimpešti pa ne dopuste, da bi se dogradila ta železnica do proge Zagreb-Reka ali še celo zvezala s kako železnico skozi Liko do Dalmacije in tako postala svetovna železnica prve vrste.

Tretja je železnica Ljubljana-Kamnik. Določena je izključno za lokalni promet. Visoka vlada je v teku zadnjih let hvalevredno dogradila progo Zeltweg-Volsberg-Sp. Dravograd-Velenje-Celje. Akoravno v precejšnji razdalji od južno-železniške trase ni le velike važnosti za lokalni promet, marveč tudi kot konkurenčna železnica južni železnici.

Take železnice, gospoda moja, se pa v Celju ne sme spojiti z južno železnico, ako nočemo, da pograbi glavni del dobička, ki bi navstal iz izgotovitve te železnice, južna železnica. Od Celja do Trsta je pa še vedno 232 km. Vožnja, ki se zbira na tej celi progi, se izroči v Sp. Dravogradu ali Celju na milost in nemilost južni železnici, tako da upravlja pravzaprav državna železnica na tej progi le posle južne železnice. (Prav dobro!)

Zveze jedne točke proge Velenje-Celje se je dotaknil jeden gospodov že včeraj in jo obširno pojasnil. Njegovim izvajanjem popolno pritrujem.

Gradnja zvezne proge mej železnico Velenje-Celje in Ljubljana-Kamnik spada mej najnujnejše potrebe dežele Kranjske. Jaz bi šel v tem še dalje. Ako se ne podaljša proga Ljubljana-Vrhnika in se hočemo emancipirati od južne železnice, tedaj se mora od točke, kjer bi se vezala železnica Velenje-Celje s progo Ljubljana-Kamnik, podaljšati ta zvezna železnica do Kranja in strniti z državno železnico; na ta način bi se napravila zveza s Trstom neodvisno od južne železnice.

Mi smo si danes dovolili vložiti predlog glede zgradbe tržiške železnice s priklopitvijo na državno železnico, projekt, o katerem se že leta vrše posvetovanja in za katerega so interesentje že podpisali del potrebnih sredstev, za zgradbo železnice, ki je za industrijski Tržič največje važnosti.

Ni samo lokalni patriotizem, gospoda moja, ako govorim za gradnjo te železnice, marveč popolno prepričanje, da bo druga železniška zveza še le po zvezi lokalnih železnice dobila oni pomen, ki ga ji vsi želimo. (Pritrujevanje.)

Akoravno kot Kranjec toplo pozdravljam in zagovarjam zgradbo druge železniške zveze s Trstom, si vendar ne morem kaj, da ne bi omenjal nekaterih pomislekov radi sedaj obstoječih razmer pri državni železnici na Kranjskem. Proga Trbiž-Ljubljana je že sedaj mačehinski upravljan del državnih železnice. Soditi bi bilo, da je ta del železnice pasiven in se vsled tega prišteva še vedno med lokalne železnice. Temu pa ni tako. Glasom statističkega izkaza o prometu vlakov v letu 1900 je na progi Ljubljana-Trbiž vozilo skupaj 17.227, torej povprečno na dan 47,2 vlakov, mej tem ko je vozilo na najbolj prometni progi Eisenerz-Vorderberg, kjer se prevaža mnogo rude, 18.961 ali na dan 51,9 vlakov; vsi drugi deli beljaskega ravnateljstva izkazujejo mnogo manj.

Ta veliki promet mora pri nas oskrbovati 89 moč železniškega osebja; v minulemu letu so reducirali osebje od 107 na 89 oseb (Čujte!); se je li to zgodilo iz štedljivosti ali iz drugih razlogov, mi ni znano. Na progi Trbiž-Ljubljana se je prevozilo 176.504 kilom. brutto-ton proti 165.465 klm. v prejšnjem letu, povprečno obremenjenje

vlakov na progi Trbiž-Ljubljana znaša 389 ton in stoji torej na vrhuncu prometa vseh drugih delov beljaskega ravnateljstva.

Iz tega sledi, da leto za letom se množeči promet z ljudmi in blagom nikakor ni vzrok, da se s tem delom državnih železnice ravna tako mačehinski. Ako torej promet ni povod našim pritožbam o slabi oskrbi naše proge Trbiž-Ljubljana, kaj neki naj bi sicer bilo. (Poslanec Spinčič: Le ker so slovenski kraji!) Prav dobro, le to je vzrok, ker teče ta železnica po čisto slovenskih tleh. Vozove za osebni promet imamo posebno po letu take, kakoršnih se bi državna železnica sicer nikjer ne smela poslužiti. Pri vsakem večjem osebnem prometu nalože naše potnike v živinske vozove, kakor da bi uprava državne železnice z živinskimi vozovi stareje in novejšje vrste hotela delati poskuse glede obteženja (Veselost), da se prepriča, so li še sposobni za živinski promet. (Veselost.)

Niti jednega vlaka nimamo na progi Trbiž-Ljubljana, ki naj bi bil določen za lokalni promet, marveč le zvezne vlake za potujoče agente in žide. Še le potres leta 1895 je prisilil beljasko ravnateljstvo, da smo dobili takozvani potresni vlak. Ta vlak so pa po zimi redoma ustavljali in na metre dolge prošnje kmečkih občin in mest niso pomagale, da bi ta vlak postal stalen.

(Konec prih.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 7. junija.

Dvoboj v armadi.

V odseku kakor tudi v plenumu avstrijske delegacije je bil te dni opetovano razgovor o dvoboju v armadi. Posebno trdo je prijel vojni upravo delegat dr. Tollinger, pa tudi delegata Axmann in dr. Kramar sta tolmačila želje prebivalstva v tem oziru. Vojni minister Krieghammer je že v odseku nekoliko odgovarjal na to vprašanje, a njegova izvajanja niso prišla v javnost. V sredo pa je govoril v plenumu, a bi bilo mnogo bolje, da bi si bil prihranil tudi ta pojasnila. Redkokedaj se je krivična stvar nesrečneje zagovarjala, nego sedaj. Minister je z ozirom na pritožbo, da katoliki ne morejo v armadi ostati zvesti svojim načelom, ne da bi bili zato kaznovani, odgovoril, da se nikogar ne sili, postati častnik, in da vsak, kdor hoče v ta stan, že naprej ve, kakim določbam se mora pokoriti. Proti komu je neki vojni minister tu polemizoval? Te stvari vendar nihče ni zanikaval. Tudi zato se ne gre, ali je v armadi dvoboj v navadi, marveč zato, da je ta navada krivična. Na to bi bil moral odgovoriti baron Krieghammer. Temu odgovoru se je pa izogibal z vsemi mogočimi izgovori. Dalje je trdil vojni minister, da vsi zakoni ne preprečijo dvoboja. Seveda, a le tedaj, če se jih pravilno ali pa sploh ne uporablja. Tudi tatvin in umorov zakoni ne bodo spravili s sveta, a vendar se vsakdo boji strogih kazni, ki dolete celo onega, ki je ob potu kradel — jagode. Kdaj pa je vojni minister napram dvobojevnikom posluševal se zakona? Nasprotno: ti si lahko izbirajo vojašnice za svoje krvave bitke. Ministrova izjava je naravnost obtožnica za ministra samega. — Vkljub temu je pa že to veselo znamenje, da se znatno množe glasovi proti dvoboju. Led je prebit in udarci, ki padajo v delegacijah, prorokujejo dvoboja gotovi konec.

Izjava ministrskega predsednika, s katero je pojasnil vladno stališče napram avstrijskim narodnostim in strankam, ni ugajala menda zastopnikom nobene stranke, ker še celo Poljaki niso z njo zadovoljni. Krakovski »Czas« piše o nji mej drugim sledeče: Zagotovitev ministrskega predsednika, da se v Avstriji ne bo vladalo proti nobenemu narodu, ima v gotovih razmerah nek gotov programatičen pomen, v resnici pa kaže, kako napačno se v Avstriji pojmi pomen države in javnega življenja. Moderna država, kakoršna hoče biti ravno Avstrija, bi sploh ne mogla temeljiti na zatiranju in oškodovanju jednega in hegemoniji drugega naroda, marveč mora svoje delovanje razvijati v blagor vseh slojev. — No Koerberjeva vlada je tekom svoje dobe pokazala, da sicer noče vladati proti nobeni narodnosti, a vladala je z narodnostjo, namreč z Nemci v kvar Cehom in Jugoslovanom, in tudi z

Italijani v Primorju je na škodo Slovanov večkrat prijateljski obdevala.

Šolski razpor na Bavarskem.

Mej bavarsko vlado in ondotnim episkopatom se je pojavil znaten razpor v zadevi učiteljev. Duhovska oblast je namreč izvedela več slučajev, da so se katoliški učitelji na katoliških šolah poročili s protestantkami in jeli vzgajati svoje otroke v protestantizmu. Ker so bili ti učitelji, ki poučujejo tudi katoliški verouk, ipso facto izobčeni iz katoliške cerkve, je umevno, da tudi ne smejo poučevati na katoliških šolah. Škofje so se vsled tega pritožili na okrožne vlade, naj odstavijo imenovane učitelje. — Vlade pa niso ustregle tej želji in ravno tako je odločila osrednja vlada, objednem je pa dostavila, da načela verske šole ne bo alterirala. Kajpada episkopat s tem odgovorom ni bil zadovoljen in bo po katoliškem centru v bavarskem deželnem zboru storil vse potrebne korake, da se to važno načelno vprašanje zadostno pojasni.

Otvoritev španskega parlamenta

dne 11. junija bo posebno zanimiva radi tega, ker je zadnja pred nastopom mladega kralja Alfonza XIII. To pot bo prestolni govor še sestavil minister za notranje zadeve Moret, ki ga podpiše in prebere 11. junija kraljica vladarica. Prihodnjič že nastopi kralj Alfonz, ki je rojen 17. maja 1886, kot polnoletni vladar. Nezadovoljni elementi bodo seveda tudi to pot, posebno pa ob nastopu novega kralja, oddajali svoje znane izjave glede prestolonasledstva, toda niso še toliko močni, da bi njih zahteve prišle resno v poštev.

Dopisi.

Iz Selske doline, 5. junija. Utihnil je nekoliko politični boj v naši dolini. Kdo je zmagal, kdo je podlegel, to nam kaže prihodnost.

Gospodarsko združevanje v naši dolini lepo napreduje, to je neovržen faktum. Res se nam tu in tam še vrže kako poleno, res se je izredilo nekaj izdajalcev, s katerih pomočjo se je hotelo prodreti naše vrste, — toda to vse nič ne pomaga.

Resno pojdemo naprej!

Vprašanje je: Kje je še potreba pomoči našemu gospodarstvu? Naša dolina je lesorodna dolina. Ako bodo naši možje ta del gospodarstva umeli, znali porabiti, svoje brate o tem podučevali, jim svetovali, z zgledom kazali, je naš gospodarski obstanek zagotovljen. Kdor ima med ljudmi vpliv, naj ga porabi v blagor domovine.

Zraven lesoreje bode nam živinoreja, zlasti konjereja še največ nesla. Naši gozdi so večinoma v hribih. Ako hočemo svoj les spraviti s hribov, moramo imeti dobrih, širokih konj. Naši kmetje so se nekaj z veseljem pečali s konjerejo, zlasti sorska fara je izredila mnogo lepih, močnih konj. Tuji kupci so hodili k nam po konje in so nam prinesli dokaj bankovcev.

Poglejmo danes! Ravno narobe. Naši trgovci so prisiljeni iti drugam po konje, ter plačati za slabše konje po 350 do 400 gld. Ali bi ne bilo za vse boljše, za kmete in trgovce, da bi se doma izredilo za našo potrebo konj. Naš kmet mora pri sedanjih visokih konjskih cenah z žalostjo gledati na zgodovino naše konjereje. Cela Selška dolina od Škofjeloke do kranjske meje nima žrebca plemenjaka. Res je, da je nekaj škode tudi pri tem, da nam je verski zaklad odpovedal za konje planino Pečano in je sedaj le še Porezno za konje, vendar glavna krivda je pomanjkanje žrebca za pleme. Prosili smo že dve leti za žrebca, toda ker nismo v milosti — zastonj. Potem naj pa še zaupamo kam drugam, kakor v svojo moč, potem so zastonj prazni nauki o umni živinoreji.

Še nekaj. Prihodnjo nedeljo se nam ponuja prilika v Selcih, da bi poslušali lepe besede tajnika kmetijske družbe. Govoril bode lahko o umni živinoreji na grobu naše konjereje, toda nam, ki smo kmetje, so taki nauki prazni. Besede le mičejo, zgledi vlečejo. Potrebam naše doline se je naravnost nasprotovalo. Dobro bi bilo, da bi se prišel gosp. Pirc informirat ter rešil vprašanje, zakaj da je naša dolina toliko zavržena, da nima žrebca za pleme. Več kmetov.

Požar v Kropi.

V Kropi je nastal ogenj iz peči, v kateri je neka žena kruh pekla, 5. t. m. okolo poludne. Začela je goreti hiša št. 16. Dasi-ravno so bili ljudje doma in priskočili po-magat, vendar ni bilo mogoče ognja poga-siti, ker so strehe, z deskami krite, bile suhe in pri tem je neugoden veter pospe-ševal ogenj. Pogorela so vsa poslopja od hiše g. Jur. Magušarja do trga.

Domača požarna bramba je mogla le na enem koncu ogenj omejiti, na drugem koncu se je ogenj širil. Prišli so gasit kmalo požarnobrambovci iz Kamne gorice. Postavili so se na drugi konec pogorišča in hvalevredno hrabro se ustavili nesrečnemu elementu nasproti. Hvala zavednim sosedom!

V kakih trideset urah je ogenj objel hiše s postranskimi poslopji št. 12., 13., 14., 15., 16., 17., 18., 19., 20., 21., 22., 24., 25., 97 in strehi pri hiši št. 26. in 27. sta razrušeni radi omejitve ognja. Prišla je tudi požarna bramba iz Radovljice. Hvalevredno je delala s svojo brizgalno, ter skrbela, da bi ogenj ne prišel še na drugo stran čez Kroparico.

Hiše so bile zavarovane za 19.400 K. Nekateri prav nič. Ti so pa tudi najbolj revni. Dalje so pa kovaške družine, katerim je pogorelo vse: obleka, postelje in kar so imeli po stanovanjih. Človek ni zgorel no-beden. Prav veliko ponesrečenih pri gašenju ognja ni bilo, razun enega iz Kamne gorice, kateremu so se po nesreči pri delu preze-zale žile na roki in je moral iti v bolnišnico v Ljubljano. Domača požarna bramba je delala in gasila celo noč.

Poštno in žandarmerijsko poslopje je pogorelo. Cerkve, šola in župnišče niso po-škodovane. Zdaj, ko to pišem, se iz pogo-rišča še kadi.

Škodo ceniti ni zdaj mogoče, vendar je pa velika. Vbogi pogorelci so silno potrebni hitre pomoči.

Spodaj podpisana lepo prosiva, naj se državni in deželni poslanci prepričajo o ne-sreči in posredujejo pri državi in deželi za podporo. Ravno tako pa prosiva vse dobre ljudi, posebno sosedo, naj nabirajo darov, katere sprejemata podpisana.

Hvala in Bog povrni! vsem, ki so pri-pomogli ogenj pogasiti.

Za odbor pogorelcev
Luka Hafner, župan. Fr. Hönigman, župnik.

Prošnja.

Dne 5. t. m. je silen požar vpepelil 14 posestnikom v Kropi hiše in pripadajoča poslopja. Dve strehi na hišah sta se morale raztrgati zaradi omejitve ognja. Škode je gotovo 100.000 K. Zavarovani so bili pogo-relci samo za 19.000 K. Prizadeti so go-spodarji, ravno tako tudi one delavske dru-žine, ki so stanovale v pogorelih hišah. Tem družinam je zaradi naglega nava-la ognja deiloma pogorelo, deloma razdejano bilo vse, kar so imeli.

Podpisani odbor uljudno prosi dobrot-nike, naj pošiljajo ubogim pogorelcem pod-pore ali v denarju ali v drugih rečeh pod naslovom: „Odbor za pogorelce v Kropi“.

Hönigman, župnik.

Opomba uredništva: Tudi ured-ništvo našega lista radevolje sprejema milo-dare za resnično nesrečne pogorelce, katerih večina je bila že poprej v bednem položaju.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 7. junija.

»Zarja«. Brzjav nam danes poroča veselo vest, da se je v Gradcu ustanovilo slovensko katoliško akade-miškó društvo »Zarja«. Pred-sednik je stud. phil. gospod Evgen Jarc. Z veseljem pozdravljamo to potrebno in ko-ristno društvo, katero nam daje zopet ve-selo upanje za bodočnost. Kakor se na Du-naju v »Danici« zbirajo nadarjeni in za vse dobro vneti akademiki, ki bodo nosili pra-por prave omike v domovini, ko dokončajo svoje študije, tako bo »Zarja« tudi v Gradcu zbirala akademiško mladež, da se navdušuje za večne vzore resnice, pravice in lepote. Čestitamo vrlim akademikom in jim želimo božjega blagoslova in srečnega vspeha. Le krepko naprej za vero, dom, cesarja!

Jugoslovanski napredni klub in Hrvatje. Sedaj se je oglasila o tem klubu

tudi »Crvena Hrvatska« iz Dubrovnika. »Cr-vena Hrvatska« piše: »Sedaj torej vemo, kam je meril »Dubrovnik« (glasilo Srbov), ko je govoril o slogi naprednih elementov, in »Jedinstvo« z vestjo z Dunaja, da slo-venski poslanci hočejo potovati v Dalmacijo s tem namenom. Tem »nazovi prvacima nije bilo treba se niti dosti okreniti. U Beču na-šla slika priliko . . .« Kakor bi bilo, zakleti so sovragi vsega slovanskega oni, ki so blagoslovili ta porod.« »Crvena Hrvatska« pravi o novih Tavčarjevih srbskih »napred-njakih« dobesedno: »Dva srbska zastopnika, kreature srpskih kalugjera, da oni u srpskom općinstvu uživajo glas najornjih natražnjaka, a da su taj glas zadnji izbori i potvrdili.« Ob tej trditvi pride »Crvena Hrvatska« do zaključka v obsodbi Tavčarjeve zveze s pravoslavnimi Srbi in pravi, da jedino, v če-mur se Tavčar, Vujatović in Kvekić slagajo, to je mržnja na katoličanstvo. — Kakor se vidi, se Tavčarjev »Jugoslo-vanski napredni klub« na Jugoslovanskem sodi po vrednosti

Procesije sv. Rešnjega Telesa so se izvršile včeraj v Ljubljani v najlepšem redu in ob zelo ugodnem vremenu. Posebno veličastna je bila stolna procesija, katero je vodil presv. g. knezoškof in se je udeležil tudi dež. predsednik z uradniki dež. vlade in mnogimi drugimi dostojanstveniki. Po-sebno treba omenjati, da se je udeležilo te procesije izredno lepo število moških. — Trnovska procesija se je letos vršila brez dosedaj običajnega streljanja na gradu, svi-rala pa je nekoliko pozno došla meščanska godba.

Duhovniške vesti iz lavantinske škofije. Č. g. J. Cinglak, provizor v Št. Petru v Savinjski dolini, je postal kapelan v Vojniku, č. g. Anton Kolarič, dosedaj ka-pelan v Vojniku, je postal mestni kapelan pri Sv. Magdaleni v Mariboru.

Duhovske vesti z Goriškega. Č. g. Janez Kumar, vikar v Ravnici, je ime-novan kuratom v Pevmi. Na njegovo mesto v Ravnici pojde č. g. Valentin Zega, ka-plan v Bovecu. Č. g. I. Budin stopi v red oo. lazaristov.

Imenovan je č. g. Fr. Mažir, pro-vizor na Kampu, za vojaškega kaplana v nadomestni rezervi pri pešpolku št. 47.

Premeščena sta davčni kontrolor g. Fr. Modrijan v Ribnici kot davčni ofi-cijal v Črnomelj in konceptni praktikant g. Aleksander Guzelj iz Logatca v Kočevje.

Imenovanja v finančni službi. Predsedništvo c. kr. finančne direkcije v Trstu je imenovalo pisarniškega oficijala Oskarja Schreya pristavom pomožnih uradov v IX. plačilnem razredu in računar-skega praktikanta Rafaela Bajca računarskim pristavom v XI. plač. razr.; dalje so bili imenovani: davčni kontrolor Feliks Santin davčnim oficijalom v X. plač. raz-redu; davčni praktikant Josip Richter v Pazinu je imenovan davčnim pristavom v XI. plač. razr.

Iz Maribora se nam poroča: Naroč-niki na »Naš dom« se pridno oglašajo. Prvo številko so poslali nazaj vsi nemškutarski občinski zastopi in slovenska celjska čitalnica!

Zopet novo liberalno kmetско društvo na Štajerskem Liberalno-jun-govski učitelji so osnovali za gornjegrajski okraj liberalno kmetско zvezo. Za Šmarjem je torej prišel Gornjigrad. Tako si liberalci organizirajo okraj za okrajem in kadar se bodo čutili dovolj varne, takrat bodo udarili po slogi. Katoliško - narodno misleči rodo-ljubi štajerski, ne zamudite pravega časa, da si organizirate svoje vrste.

Izlet društva »Pravnik« na Prosek. V nedeljo, 16. junija, priredi društvo »Pravnik« izlet, h kateremu vabi s tem vse svoje društvenike, pravnike in prijatelje društva ter istih dam e. Cilj izletu je Prosek pri Trstu in poleti tja društvo čez Opčine, kjer je prvi sestanek. Iz Ljubljane se vozijo izletniki v jutro v brzovlakom ob 5. uri 58 minut do Št. Petra (prijod ob 7. uri 43), kjer prestopijo v poštni vlak, ki odhaja ob 8. uri 10 min. in dospe na Opčine ob 9. uri 24 min. Na Opčinah se nudi pre-krasni pogled na Trst in tržaško luko, pre-senetljivi prvi pogled na morje. Po zajutreku

poda se izletna družba peš po Štefanijični stezi po bregu, visoko nad morjem ob po-gledih na Trst in Istro v eno uro oddaljeni Prosek, kjer bo ob polu dveh pri Lukši skupen obed; temu sledi popoldunska prosta zabava in sprehod do brega, odkoder se uživa sprehod na morje, Miramar, Furla-nijo in planine. Iz Proseka je moči napraviti izlet v bližnji Miramar ali v Barkovlje in v Trst. Večerni poštni vlak odhaja s Proseka ob 7. uri 33 min. Izlet ta zamore tembolj ugajati, ko združijo z istim oni, katerim je še drugi dan prost, obisk Trsta. Odbor »Pravnika« pričakuje, da se udeležijo izleta pravniški krogi v obilni meri. Da se zamore osigurati vzadovoljivo postrežbo, izvolijo se naj javiti izletniki do vštete srede, 12. junija. Priglase sprejemata g. dr. Danilo Majaron, odvetnik v Ljubljani, in pa g. dr. Otokar Rybař, odvetnik v Trstu.

Zopet nov »Narodni Dom« v tr-žaški okolici. Slovenski rodoljubi pri sv. Ivanu pri Tratu so nakupili posestvo, kjer bo skoro stal lep svetoivanski »Narodni Dom«. Gosp. poslanec Ivan M. Vatovec kupil je na dražbi posestvo g. A. Gherlija in je odstopil odnotnemu konsumnemu dru-štvu, ki bo zgradilo zbirališče Slovencev.

Poročil se je g. Simon Ribarič z gospo Terezijo Urbas na Rakeku.

Umrli je danes v Ljubljani c. kr. uradni sluga g. Anton Wisler.

Ljubljanskega uradniškega kon-sumnega društva občni zbor, koji bil je sklican v sredo ob 8. uri zvečer, bil je radi prepiche udeležbe nesklepčen. Glasom dru-štvenih pravil vrši se isti pri vsakojem šte-vilu udeležbe v torek, dne 2. julija t. l. ob isti uri in z istim dnevnim redom.

S sv. Višarj, 6. junija. Prva sta bila letos 4. t. m. na Lovcu preč. g. zakristan Anton Šturm, član zilske podružnice sl. pl. društva, in pa g. Josip Kavčič, cerkovnik in orglaveč sv. Višarski. — Ime-novana gospoda sta šla ob pol dveh popoldne z Višarj in prišla ob treh na vrh Lovca. Pot je bila sila težavna, kajti sicer složna steza je bila še vsa v snegu. Prav nevarno, rekel bi, naravnost vratolomno pa je bilo plezanje pri lestvi, katera je še popolnoma pod snegom. Skala je tu tako strma, da je bilo treba visoke lestve, da je mogoče po ti strani na Lovca. Sedaj pa mesto lestve — snežena malo da ne navpična stena! Po vseh štirih sta se morala predrzna hribo-lazca pomikati kvišku. Srečno sta dospela na vrh. Ves trud poplačal je skrajno lep razgled. Med drugim bilo je videti tudi Tri-glav. — Pa kakor se je srce veselilo pre-krasnega razgleda, tako se je kmalu užalo-stilo in duša vskipela od gneva, ko sta za gledala tam doli na tleh zlomljen drog, na katerem je vsako leto ponosno vihrala slov. trobojnica. Vsa situacija je jasno svedočila, da ni vihar podrl droga, marveč da ga je zlobna roka zavistnega narodnega nasprot-nika izdrla iz tal ter ga zlomila. Nestrpni nasprotnik naj se le tolaži, slov. trobojnica bo zavihrala kmalu zopet na prejšnjem mestu in kazala svetu, da na Koroškem Slovenci niso še izginili kljub skrajno krivič-nemu ljudskemu štetju, ki se je godilo letos v znamenju sovraštva do Slo-vencev na celej črti. — Pogurna planinca sta se vrnila na sv. Višarje čez sedlo Pra-žnik, drsaje se po trdem snegu do Krnice.

Soc.-dem. liberalni shod se je vršil včeraj popoldne v Senožcah. Ker radi ne-dostajanja prostora izvirnega poročila ne moremo danes objaviti, omenimo le, da je prišel na shod kvasit iz Trsta sodrug Kopač, ki je v zvezi z liberalci prodajal »žlindro« in zabavljaj na cerkev in duhovnike.

Požari v ljubljanski okolici. Ob zaključku našega lista v sredo smo dobili obvestilo da gori v Štefanji vasi. Pozneje smo dobili poročilo, da gori v Bizaviku, kjer se je vnelo pri vulgo Debencu ter je pogorelo tudi poslopje vulgo Pedranc in Ko-vaču. Pedrancu je zgorela tudi svinja z dvema mladičema. Na lice mesta so prišle požarne brambe iz Bizovika, Štefanje vasi, Most in tovarniška požarna bramba. Požarni brambi iz Most se je pripetila nesreča. Snelo se je kolo pri vozu. Jeden gasilec se je pri padcu z voza precej poškodoval. Pre-plašeno ljudstvo je jokalo na glas. Včeraj se je zopet dvakrat vnelo v Dobrunji pri Brielju po domače Bratonu. Ogenj se je

pokazal ob 3. in ob 6. uri. Stelja in butare so pogorele, potem pa so ogenj zadušili. Gospodar je pred požarom opazil nekega človeka, ki je šel mimo hiše, vrgel mej bu-tare neko stvar. Neznanec je v hipu zginil, gospodar je šel hitro pogledat in opazil ogenj. Ljudstvo je silno prestrašeno in straži svoja poslopja noč in dan. Mnogi od strahu ne zatisejo očesa. V Mostah in pri Korbarju so dobili pretilna pisma, ki so naredila tak učinek, da so žene v Mostah zvezale včeraj obleko in druge stvari in znosile mnogo stvari na prosto, ker so bile trdno prepri-čane, da se grožnja izpolni. V sredo je are-tovalo orožništvo nekega blaznega človeka, ki je v okolici trdil, da je c. kr. človek. Ljudje so ga prijeli, a našli so pri njem samo — jeden krajcer. Mož je trdil, da je c. kr. Rudolf z Dunaja, na kar ga je oro-žništvo aretovalo, toda včerajnji zopetni ogenj v Dobrunji kaže, da to ni pravi storilec. Dva Bizovičana sta bila te dni na lovu ter v gozdu srečala dva sumljiva človeka, ki sta na Bizovičana pričela streljati. Res čudno se nam zdi, da kompetentna oblast prepušča strah in iskanje zlodejev samo ljudstvu in par orožnikom, ki se trudijo noč in dan nadčloveški. Ali bi se ne moglo določiti vojaštvo, da preišče gozdove in zastraži hiše. To je nujno potrebno, kajti ljudstvo je obupano. — Čujemo, da danes v Biza-viku zopet gori.

Ljubljanske novice. Stavka pri elektriški železnici je končana. De-lavci so dobili po 20 h več na dan. — Ta-tice. Pokradla je Terezija Baloh na Kra-kovskem nasipu št. 10. zlato verižico in dva prstana. Tatice so aretovali. Marija Zemljak je prišla včeraj v Kavčičevo gostilno v Slo-mškovih ulicah, kjer se je prav prijetno za-bavala. Mej zabavo je Zemljak porabila pri-ložnost ter se je splazila v stanovanje gospe Kavčičeve, kateri je ukradla zlato uro z ve-rižico, prstane v vrednosti okolu 120 K. Danes zjutraj je Zemljak pričela peči vest, a ko je bila na potu, da stvari ponese nazaj in jih neopaženo položi v sobo gospe Kav-čičeve, prišla jo je že policija. — Tepež je bil včeraj v Blumauerjevi gostilni. Are-tovan je pekovski pomočnik Jož. Radman. — Najdena je zlata ura, vredna 50 K. — Ulo m. Dva ključavničarska vajenca J. in T. sta ulomila pri čevljarskem mojstru Svetetu v Florijanskih ulicah št. 21. Svete je oškodovan za 20 K. — Ukradla je neka Bidl v Slomškovih ulicah kuharici Črtalič danes pri prodajanji peska zlat prstan. — Pri defiliranju v »Zvezdi« se včeraj dopoldne ni hotel umakniti policiji neki Bezljaj, ker se tudi nekaterim mestnim urad-nikom ni zdelo vredno umakniti se. Zato je bil Bezljaj aretovan, a ker je na magistratu stražnike nažgal s surovimi priimki, dobil je 24 ur zapora.

Strašna nevihta je razsajala v torek popoldne dne 4. t. m. na Skaručini. Med tem, ko je po drugih vaseh Vodiške fare istega popoldne zdaten pa miren dež po-živil posušena polja, je na Skaručini grozni vihar polegel lepo žetev obetajočo rž, ruval iz zemlje stara, močna drevesa, marsikatero streho pokončal, da še celo skozi Skaručino gredočo dekle iz Repenjskega samostana s tako silo ob zid treščil, da je vsa krvava prišla domov.

Napad. Delavec Sekol je v Kolodvor-skih ulicah v Celovcu napadel knjigoveza Šorna. Stopil je namreč v Šornovo proda-jalnico, zagrabil tam stoječega gospoda in ga treščil z vso silo parkrat na tla. Mimo-idoči ljudje so prišli Šornu na pomoč in spravili Sekola h policiji. Pokazalo se je, da se mu meša, in ga zato odvedli v norišnico.

V dimu zadušil. V Št. Juriju nad Celovcem se je v izbi zadušil 67letni užitkar Anton Kruppl. Imel je navado, da je zvečer še kadil v postelji. Postelj se je vnela in stari mož se je v dimu zadušil. Našli so ga že mrtvega pri izbinah durih, katerih ni mogel več odpreti.

Letina v Slovenskih goricah obeta biti prav dobra. Sadja sicer ne bo, ker ga je lani bilo preobilno. A na polji obeta biti bogata žetev in v vinogradih obilna trgateg.

Ustanovno zborovanje slovenje-bistriškega katol.-političnega društva se vrši v nedeljo dne 9. t. m. v Slovenski Bistrici pri gospodu Petru Novaku popolu-dne po večernicah s sledečim vspeedom:

1. Pozdrav. 2. Govor: Namen katoliških političnih društev. 3. Govor: O politiki naših deželnih in državnih poslancev. 4. Volitev odbora. K obilni udeležbi vabi pripravljalni odbor.

Stavka v Podgori. V podgorški papinici so pričeli stavkati delavci. Vzrok stavke je, ker so jim hoteli zmanjšati že itak majhno plačo. Posredoval je okrajni glavar grof Attems. V torek so šli samo nekateri delavci zopet na delo.

Samomor v zaporu. V policijskem zaporu v Beljaku se je obesila brezposelna natakarica Terezija Ofner.

Telefonska in brzojavna poročila.

Gradeo, 7. junija. Včeraj zvečer vršil se je ob velikem navdušenju ustanovni shod slovenskega katoliškega akadem. društva „Zarje“. — Evgen Jarc, predsednik.

Ljutomer, 7. junija. V župnijski cerkvi v Ljutomeru je navstal ogenj; zgorele so orglje; slikarija je uničena, altariji rešeni. Cerkev uradno zaprta.

Dunaj, 7. junija. V današnji seji državnega železniškega sveta govorila Foit in Kaftan. Akcija za poddržavljenje železnic sprejeta. Na vrsto pride severna in severno-vzhodna železnica ter državno železniško društvo.

Dunaj, 7. junija. Poljedelski odsek je danes končal razpravo o zakonu za kmetijske zadruge. Poročevalcu P o v š e t u se je izrekla zahvala za temeljito poročilo in se mu naročilo, da takoj sestavi poročilo, ki se naj še pred sklepom zasedanja razdeli med poslanci. Člani poljedelskega odseka so obljubili, da bo vsak v svojem klubu delal na to, da se bo ta zakon obravnaval kot v prvi vrsti nujna potreba.

Dunaj, 7. junija. (C. B.) Davčni odsek je sklenil s 16 proti 15 glasovom, da se razprava o davku na vožne karte odloži na jesensko zasedanje.

Dunaj, 7. junija. Socialno-politični odsek se je posvetoval o pokojninah za zasebne uradnike. Vzbornici pridejo na vrsto v jeseni.

Dunaj, 7. maja. (C. B.) Avstrijska delegacija nadaljuje razpravo o proračunu zunanjega ministerstva.

Dunaj, 7. junija. Avstrijska delegacija je danes obravnavala o proračunu ministra za zunanje zadeve. Grof Schönborn je govoril o važnosti trozveze za evropski mir, a naglašal, da bi se z drugačno politično zvezo dal doseči podoben uspeh. Zveza z Nemčijo odgovarja simpatijam nemškega prebivalstva, a Slovani se ne smejo siliti, da bi morali imeti iste simpatije. Polemiziral je s poslancem Wolfom, kateri je rekel, da bi zaradi zveze z Rusijo prišla Avstrija v vazalsko odvisnost Rusije. To se da zaprečiti. Ali ne bi pa prišla Avstrija v tako vazalsko odvisnost od Nemčije, ako bi zmagal Wolfov uzor, to je pa drugo vprašanje (Viharno odobravanje na desni). Ni bilo prav, da velevlasti niso k mirovnim pogajanjem povabile svetega očeta. Schönererjanci seveda ne marajo za papeža, ker on ne agitira za „Los von Rom“ (Veselost.) Menger in Kra-

mař polemizirata proti Wolfu. Zadnji je govoril minister Goluchowski. — Proračun za zunanje ministerstvo se sprejme.

Solnograd, 7. junija. Cesar bode prišel sredi prihodnjega meseca sem in bode prisostvoval odkritju spomenika cesarice Elizabete.

Pariz, 7. junija. Pri banketu tukajšnjih italijanskih trgovcev je prišlo do demonstracij za francosko-italijansko zvezo. Francoski trgovinski minister je hvalil Italijane za njih udeležbo na razstavi l. 1900. Italijani so hvalili Francoze za simpatije ob umoru kralja Umberta.

Antwerpen, 6. junija. Carinsko poslopje s skladišči je v ognju. Škodo cenijo na 50—70 milijonov.

London, 6. junija. Lord Kitchenner poroča iz Pretorije 4. t. mes.: Jamestonov oddelek se je 2. t. mes. moral podati Burom pod vodstvom Kruitingerja. Po štiriurnem boju so Buri premagali mestno stražo in oddelek prostovoljcev. Burske izgube so baje (!) večje. Garnizijo so potem Buri oprostili. — Diksonov oddelek napada 1200 Burov.

Pretorija, 6. junija. (Reuterjevo poročilo.) 400 mož močni burski oddelek pod vodstvom Beyerja je 240 Angležev blizu Warmboda presenetilo in porazilo (?). Buri imajo 37 ubitih in so izgubili ves živež. Angleži imajo 3 ubite in 15 ranjenih.

London, 6. junija. Iz Shanghaja poročajo, da je Rusija ustanovila v Mandžuriji več upravnih središč z ruskimi generali na čelu. — Grof Waldersee je pri odhodu iz Tientsina izjavil, da morajo velesile še pet let čuvati to mesto.

Umrli so:

3. junija.	Ida Bončar, poštnega sluge hči, 2 meseca, Nuoske ulice 10, scrophulose.
5. junija.	Štefan ja Majdič, pismonoše hči, 4½ leta, Tržaska cesta 28, škariatica.
V bolnišnici:	
2. junija.	Alojzij Kne, hlapec, 23 let, sepsis.
3. junija.	Pavel Vizjan, sedlarski pomočnik, 38 let, anaemia acuta.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306,2 m, srednji zračni tlak 736,0 mm.

Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celsiusu	Vetrovi	Nebo	Podavina v 24 urah v mm.
5. 9. zveč.	736,4	19,3	brezv.	jasno	
6. 7. zjut.	736,7	14,5	sl. svzh.	jasno	0,0
6. 2. popol.	735,1	24,6	sl. jug		
6. 9. zveč.	735,3	18,5	sr. jzah.	jasno	
7. 7. zjut.	736,0	14,3	sl. jvzh.	jasno	0,0
7. 2. popol.	734,3	27,0		del oblak.	

Srednja temperatura srede 21,0°, normale: 16,6°.
Srednja temperatura četrtka 19,2°, normale: 16,7°.

Žitne cene

dné 5. junija 1901.

(Termin.)

Na dunajski borzi:

Za 50 kilogramov.

Pšenica za junij	K 8-24 do 7-26
„ „ jesen	8-55 „ 8-57
Rž za junij	7-95 „ 7-00
„ „ jesen	7-29 „ 7-30
Turšica za junij	5-64 „ 5-65
„ „ juli-avgust	5-71 „ 5-72
„ „ september-oktober	5-93 „ 5-91
Oves za junij	7-99 „ 7-95
„ „ jesen	6-41 „ 6-46

Na budimpeštanski borzi:

Pšenica za junij	K 8-46 do 8-17
„ „ oktober	6-82 „ 6-83
Rž za oktober	5-99 „ 6-00
Oves za oktober	5-13 „ 5-16
Koruzza za junij	5-40 „ 5-41

Dunajska borza.

Dné 7. junija.		
Skupni državni dolg v notab.	98-10	
Skupni državni dolg v srebru	98-10	
Avstrijska zlata renta 4%	117-95	
Avstrijska kronska renta 4%, 200 kron	96-15	
Ogerska zlata renta 4%	117-90	
Ogerska kronska renta 4%, 200	93-	
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gl.	1673-	
Kreditne delnice, 160 gl.	688-25	
London vista	240-27½	
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj	117-47½	

Dné 5. junija.		
3-2% državne srečke l. 1853, 250 gl.	181-	
5% državne srečke l. 1860, 100 gl.	171-	
Državne srečke l. 1864, 100 gl.	207-	
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	94-65	
Tisine srečke 4%, 100 gl.	144-50	
Dunavske vravnjavne srečke 5%	258-	

(Effektiv.)

Dunajski trg.

Pšenica banaška	K 7-90 do 8-45
Rž „ južne žel.	7-70 „ 7-95
Ječmen	7-30 „ 8-25
„ ob Tisi	7-20 „ 8-25
Koruzza ogerska	5-75 „ 5-85
Činkvant	6-95 „ 7-20
Oves srednji	7-70 „ 7-80
Fizol	8-00 „ 10-00

Zahvala. 591 1-1

Za mnoge dokaze prisrčnega sočutja mej boleznijo in ob smrti nepozabne, iskreno ljubljene soproge, ozir. matere in sestre, gospe

Terezije Kanc

ter tudi za mnogobrojno spremstvo k zadnjemu počitku izrekamo prečastiti duhovščini, vsem sorodnikom, prijateljem in znancem najsrčnejšo zahvalo

globoko žalujoči ostali.

Za puže nad Ljubljano, 7. junija 1901.

Gimnazijski konvikt

benediktinskega samostana Št. Pavel

v lepi, zdravi legi labodske doline — v „raju Koroške“. Javna, popolna gimnazija. — Prospekte pošlila na zahtevanje vodstvo konvikta. 125 4-1

Razprodaja. 590 4-1

M. Žargi v Ljubljani,

Prešernove ulice,

razprodaja po znižanih cenah

cele zaloge

oblek, perila, zavratnikov itd.

za moške, ženske in otroke.

Št. 338.

Razglas. 588 1-1

Županstvo Sodražica daje na splošno znanje, da se bode vršila

zmanjševalna dražba

glede razširjenja pokopališča v Sodražici

dné 9. junija t. l.

ob 3. uri popoldne v občinski pisarni. — Proračun, glaseč se na 4104 kron, in pogoji so podjetnikom na razpogled v občinski pisarni.

Županstvo Sodražica, dné 4. junija 1901.

Ivan Pakiž, župan.

Koledar

katoliškega tiskovnega društva v Ljubljani za l. 1901

z jako zanimivo in rabno vsebino, z imenikom učencev za več ko 400 šolarjev, z zapisnikom bolnikov, gospodarskim zapisnikom itd. stane v „Katoliški Bukvarni“ krasno vezan 2 K 30 h., po pošti pošiljan 10 h. več.

117 26-19

Umetnijski zavod za slikanje na steklo

B. ŠKARDA v Brnu.

Izdeluje zlasti:

cerkvena okna različne izvršitve.

Ceniki in strokovni svet brezplačno.

Osemkrat odlikovan s prvimi darili

Nakup in prodaja vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd. Zavarovanja za zrupe pri izrebanjih, pri izrebanju najmanjšega dobitka. — Promese za vsako izrebanje. Kulanična izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba „MERCUR“ l. Wollzeile 10 in 13, Dunaj, l., Strobelgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvarih, potem o kursnih vrednostih vseh špekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni sveti za dosego kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti naloženih glavnice.

Izdajatelj: Dr. Evgen Lampe. Odgovorni vrednik: Iven Rakovec. Tisk „Katoliške Tiskarne v Ljubljani.